

Bohoslužby v Javorníku 11.zář 2016

Lk 15,1-32

Milé sestry, milí bratři, v mnoha církevních kruzích zaznívá poslední dobou zvláštní slovo – misie. Je třeba se jí věnovat, je třeba se jí učit, zabývat se jejími podobami. Církev tak objevuje své poslání. Má dělat misii, tedy jít do celého světa a získávat Pánu Ježíši učedníky. Mnozí to sledují s nadšením, mnozí s obavami. Aniž si to mnohdy připouštíme, on není člověk jako člověk. *Honzo, to je super, že jsi uvěřil. Ani nevíš, jak jsme rádi, že tě máme mezi sebou. Ale mezi námi. Hele vidíš tamhle Vlád'u? To je takový divous. On byl vždycky trochu mimo. No, moc z něj nadšený nejsem, bude to s ním náročné. Ostatně myslím, že to brzy stejně vzdá ...*

Zkrátka jsou lidé, které mezi sebou vidíme rádi, a pak tací, které vidíme skutečně rádi. Něco o tom věděl i Ježíš a lidé kolem něj. Nedalo se dlouho tajit, že je to senzační učitel a dokáže mnoho zázračných věcí. K němu najednou vzhlížely nadějně pohledy mnoha obyvatel Judska a okolí. Dal se zde potkat kde kdo. To se ale některým přestalo líbit. Ježíš měl každého rád. Klidně posedl s těmi, kterým se ostatní spíše vyhnuli. A tak se na něj dívají farizeové a zákoníci trochu divně. Reptají.

Nějak se jim to nelíbí. Kolem toho Ježíše se tvoří jakási divná společnost, ve které se oni sami necítí dobře.

Byli by raději, kdyby kolem Ježíše potkávali spíše takové, jací jsou oni, tedy takové bezproblémové, pohodové, znalé Zákona, mající úctu před Božími příkázáními. Těm by mělo být přístupno Boží království. Oni jsou ti spravedliví, kteří poctivě čekají, snaží se pomoci jeho příchodu.

Reptání farizeů a zákoníků posouvá dopředu jednu otázku. Je nevyslovená, i když stále přítomná v myslích všech, kteří Ježíše pozorují. Pro koho Ježíš přišel, komu přišel otevřít nebeskou bránu? Komu jeho působení má pomáhat? Ježíš na tuto otázku odpovídá po svém – a to hned ve třech různých příbězích. Ta první dvě vypadají docela jasně. Ano, ztratila se ovce, zakutálela mince. Člověk něco ztratí a má radost, když to najde. Stává se to docela běžně. Můžeme si tam dosadit třeba klíče od auta, doklady, různé platební karty.

Radost, kterou prožijeme, Ježíš přirovnává k radosti nad jedním obráceným hříšníkem. To je skvělá věc. Jenže zde to vypadá, že jde o nějakou takovou záležitost, která se občas stane. Jakoby šlo o nějaký ten občasný hříšek. Člověk se prostě zapomene, nedomyslí všechno a zhřeší. Ztráta ovce a mince je věc, kterou člověk nemusí ovlivnit. Prostě se to stane a hotovo. Je to dobrý člověk, občas něco provede. Komu by se to občas nestalo, nějaká ta chybička?

Třetí příběh je trochu jiný. Tady se nedá říct, že se občas objeví nějaká ta chybička. Ke ztrátě nedochází z nějaké chvilkové nepozornosti jinak dobrého člověka. Ten syn jde zcela cílevědomě za svým plánem. Ví, co dělá. Tady už se říct, že se ztrácí ten opravdu zkažený. Vždyť myslí jen na sebe. Spolu s ním v domě žije jeho bratr, který má stejné podmínky a možnosti, nicméně nikam se odejít nechystá. Mladší syn tedy nemá důvod, aby odcházel, nic ho k tomu nenutí. Přesto jde. To je člověk, který se vědomě rozhoduje pro život bez Boha. Tak jako ti různí celníci a hříšníci doby Ježíšovy. Tu si už člověk spíše řekne, že se to dalo čekat, on přece takový byl. Bere svůj podíl, bere to, co měl jednou dostat, aby s tím hospodařil a odchází to promrhát.

Ježíšova podobenství jsou vždycky velice trefná. Každý se v nich může najít. A tak jistě i zde najdeme sami sebe. Dostáváme život z Božích rukou a máme volnost v tom, jak s ním naložit. Můžeme si ho nechat u Boha, nebo vzít do vlastních rukou a promrhát. Tak jako ho promrhávají právě oni hříšníci, jako ho promrhává dnes hodně lidí kolem nás. A člověk by si asi řekl, že je to prostě jejich chyba. Můžou si za to sami, že ztrácejí svůj život, že musejí živořit, být prázdní a nemít možnost se nasýtit. Toto nejsou zakutálené mince ani zatoulané

ovečky, které z nepozornosti člověk ztratil.

Nad

těmi se dá lítost očekávat. Ale hříšníci jako tito,

to ne. tady přece člověk musí pochopit, že všechno má svou míru, své hranice. A tito je překročili. A Ježíš to v podobenství sám ukazuje, když mluví o tom druhém, spravedlivém synu. Ten se zlobí, stejně jako farizeové, zákoníci a také mnoho dnešních spravedlivých. Mají svoji spravedlnost a nerozumí té otcovské. Nebo spíš ji nechtějí přijímat.

Myslím, že se to dá vidět i na nás, i v našich společenstvích. Zkrátka vidíme často nejen ty milé ovečky, které se dají hledat, nejen ty různé potřebné, které je jistě užitečné hledat. Vidíme také ty, kteří odešli, vyrazili vlastní cestou a mají tak, co chtěli. Budťo je nám jejich návrat k Bohu nemyslitelný, nebo alespoň podezřelý. Prostě se moc nehodí, nezapadají do našich představ následovníků Ježíšových. I když je přijmeme, jsme ostražití, čekáme, kdy přijde nějaké selhání a nám se potvrdí, že jejich návrat nebyl upřímný. Jsme v pozici toho staršího syna, vcelku bezproblémového, jen s nějakým občasným vroubkem.

Ježíš mluví o tom, že Bůh má z návratu hříšníka radost. Nejen toho malého, lehce bloudícího, ale i toho skrz naskrz prolezlého. Ježíšovo poslání se netýká pozvání spravedlivých, ale pozvání těch, kdo bloudí, kdo poznávají své hříchy, kdo je v pokání vyznávají. Proto stoluje s mnoha takovými, kterým se ti ostatní vyhýbají. A ukazuje zároveň, co znamená Boží odpouštějící láska. Ta přeci nepočítá křivdy, nečeká na chyby, ale čeká na návrat. Hledá, vychází vstříc a kajícího s otevřenou náručí přijímá. Nic dalšího již potom neřeší.

Ježíš tedy ve třech příbězích dal zcela zřetelnou odpověď na otázku po jeho díle. Týká se každého. Jeho působení není pro ty, kteří si to nějak zasloužili. Je pro ty, kteří touží po návratu k Bohu. I tento motiv v jeho příbězích zaznívá. Ať je člověk jakýkoliv, najednou si uvědomuje, co způsobil, jak se jeho život vyprázdnil, když jej nechtěl nechat v rukou Božích. Tak jako ten mladší syn hlídající vepře nedokázal se nasytit ani šlupkami, které se dávaly prasatům, nedokáže se nasytit život ztracený v hříchu. Ježíš tedy přichází jako zvěstovatel naděje, že toto není konečná, není to věčný úděl, ale dá se s tím něco dělat. Je možné se vrátit domů. I když hřích člověka změnil, Bůh v něm vidí stále to, čím ho stvořil, vidí milovanou bytost, jejíž návrat je důvodem k oslavě. Pak tedy i ta divná společnost kolem něj je důvodem k radosti a nikoliv pohoršení.

Podobenství o návratu mladšího syna nás staví před jakési zrcadlo. Klade nám otázku, co vidíme jako to první, jako to důležité, co vidíme jako radost v našem životě? Starší syn, stejně jako farizeové a zákoníci viděli sebe. Poměřovali Ježíšovo dílo tím, co jim samotným přišlo dobré a co naopak podivné. Radost byla svázána s tím, že oni sami se cítí spokojeni. Ježíš naopak ukazuje ke svému Otci, učí nás, abychom to viděli z jeho pohledu. Naší radostí je, když se daří Boží dílo. Ježíš se raduje, když s ním stolují hříšníci, protože v jeho slovech nacházejí pozvání k novému životu. Nacházejí možnost se změnit, nebýt už hříšníky, ale stát se Božími dětmi. A to je něco úžasného. Přemýšlejme nad tím někdy. Zkusme v lidech kolem nás nevidět jen jejich odmítání, prospěchářství, protivnou povahu, ale podívejme se na ně jako na Boží dílo, jako na ty, kterým Bůh také touží dát nový život. I oni mu patří a čeká na jejich návrat.

Z Ježíšových slov zaznívá pro každého člověka dobrá zpráva. Ať je jakýkoliv, ať se jakkoliv vzdálil od Boha, může přijít zpět a Bůh jej přijme. A s touto zprávou posílá i nás. Dává nám svého Ducha, abychom zvali do jeho náruče, abychom zvěštovali možnost návratu. Každý člověk se má kam vrátit. Domov u jeho Otce mu není uzavřen. Jak tento návrat vypadá v konkrétních případech už záleží na mnoha dalších okolnostech. Ale jedno je zde vždy společné. Člověk se mění. Jeho srdce nejen poznává Boží lásku, ale také ji přijímá a nechává působit. Jak jsme viděli na příkladu staršího bratra v onom podobenství, být jen poslušný, cítit jen Zákon a jeho příkazy je nedostatečné, když chybí láska k Bohu, touha po naplnění jeho vůle.

Zveme ke stolu, u kterého s námi sedí Ježíš. Je to stůl, ke kterému přicházejí mnozí hříšníci, přicházejí ti, kteří poznali, že Ježíšovo slovo je vrací do života. Je to stůl Ježíšův a tak není na nás, abychom vybírali, kdo je hoden přijít. Smíme se jen radovat a důvěřovat tomu, že Ježíš sám tyto stolovníky volá. Nesledujme je tedy s podezřením a obavami. Je to neuctivé vůči našemu Pánu. Spíše mu naslouchejme a učme se mít z nich radost. Pak jistě poznáme, že jim také právě skrze nás Ježíš může pomoci najít v něm svého Pána, najít v něm pokoj a posilu pro každý den. Každý jsme jiný, někdo ztracenou ovcí, někdo zapadlou mincí, někdo utíkajícím synem. Jedno ale máme společné. Jsme Ježíšem opět nalezeni a přijati k jeho hostině.

Pane Ježíši, často zapomínáme, že tvé království není jen pro naše přátele, ale i pro naše nepřátele. Zapomínáme, že tvé království není pro dokonalé, ale pro kající. Dej nám prosíme, ať v pokoře hledáme cestu k tobě a radujeme se ze společenství, které nám dáváš.

Amen.